

LEHDISTÖTIEDOTE nro 100/22

Luxemburgissa 16.6.2022

Unionin tuomioistuimen lausunto 1/20

Luonnos uudistetuksi sopimukseksi energiaperuskirjasta: Belgian lausuntopyyntö jätetään tutkimatta sen ennenaikaisuuden vuoksi

Unionin tuomioistuimella ei ole riittävää tietoa suunnitellun sopimuksen sisällöstä

Energiaperuskirjaa koskevaan sopimukseen, joka hyväksyttiin Euroopan yhteisöjen puolesta vuonna 1997,¹ ei ole tehty merkittäviä tarkistuksia sen jälkeen kun se tuli voimaan vuonna 1998. Neuvottelut sen uudistamiseksi aloitettiin vuonna 2020. Neuvottelujen oli tarkoitus perustua etenkin peruskirjaa käsittelevän konferenssin² vuonna 2018 vahvistamaan neuvoteltavien aiheiden luetteloon.

Neuvottelujen kuluessa Euroopan unioni ehdotti muutettavaksi investoijien ja sopimuspuolina olevien valtioiden välisten riitojen ratkaisumenettelyä.³ Koska aihe, jonka piiriin kyseinen menettely kuuluu, ei sisällynyt mainittuun luetteloon, neuvottelujen aloittamisesta tästä aiheesta oli päästävä yhteisymmärrykseen sopimuspuolten kesken. Nyt käsiteltävässä asiassa tähän yhteisymmärrykseen ei ole päästy.

Belgian kuningaskunta esitti 2.12.2020 unionin tuomioistuimelle lausuntopyynnön,⁴ joka koskee luonnoksessa uudistetuksi sopimukseksi energiaperuskirjasta määrätyn riidanratkaisumenettelyn sekä ”investoijan” ja ”investoinnin” käsitteiden⁵ yhteensopivuutta perussopimusten kanssa. Kyseisellä jäsenvaltiolla on pääosin epäilyjä tämän menettelyn sovellettavuudesta riidoissa, joissa asianosaisina ovat jäsenvaltion investoija ja toinen jäsenvaltio.

Unionin tuomioistuin katsoo lausunnossaan, ettei sillä ole riittävästi tietoa itse energiaperuskirjaa koskevan uudistetun sopimuksen luonnoksen sisällöstä ja että on siis katsottava, ettei lausuntopyyntöä voida sen ennenaikaisuuden vuoksi ottaa tutkittavaksi.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

Todettuaan, ettei nyt käsiteltävää lausuntopyyntöä esitettäessä ollut olemassa mitään asiakirjaa, joka sisältää energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen, sellaisena kuin se on uudistettuna, tai sen 26 artiklan tekstin, unionin tuomioistuin huomauttaa aluksi, että tänä samana ajankohtana neuvottelut olivat hyvin aikaisessa vaiheessa. Vaikka neuvoteltavien aiheiden luettelo oli määritetty eikä se sisältänyt riidanratkaisumenettelyä, sopimuspuolet olisivat

¹ Energiaperuskirjaa koskeva sopimus hyväksyttiin energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen ja energiatehokkuutta ja siihen liittyviä ympäristönäkökohtia koskevan energiaperuskirjan pöytäkirjan tekemisestä Euroopan yhteisöjen osalta 23.9.1997 tehdyllä neuvoston ja komission päätöksellä 98/181/EY, EHTY, Euratom (EYVL 1998, L 69, s. 1).

² Energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen 34 artiklassa määrätään, että sopimuspuolet kokoontuvat säännöllisin väliajoin energiaperuskirjaa käsittelevään konferenssiin, jäljempänä ”peruskirjaa käsittelevä konferenssi”.

³ Investoijan ja sopimuspuolen välisten riitojen ratkaisumenettelystä määrätään energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen 26 artiklassa.

⁴ SEUT 218 artiklan 11 kohdan nojalla.

⁵ Jotka sisältyvät energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen 1 artiklaa koskevaan muutosehdotukseen.

voineet tai voisivat edelleen päästä yhteisymmärrykseen siitä, että kyseiseen luetteloon lisätään aihe, jonka piiriin riidanratkaisumenettely kuuluu. Tätä aiheetta koskevien mahdollisten neuvottelujen tulos ei siis ole riittävästi ennakoitavissa, eikä voida pitää mahdottomana, että kyseistä menettelyä koskevaa määräystä muutetaan.

Unionin tuomioistuin katsoo tämän jälkeen, että riidanratkaisumenettelyn ulottuvuus riippuu neuvottelujen kohteena olevien ”investoinnin” ja ”investoijan” käsitteiden määritelmästä. Tässä vaiheessa ei ole kuitenkaan hyväksytty mitään tekstiä, jolla muutetaan kyseiset käsitteet sisältävää määräystä. Kaikkien sellaisten seikkojen puuttuessa, joiden avulla voidaan olla tietyllä varmuudella selvillä riidanratkaisumenettelyä sääntelevistä säännöistä, ei voida myöskään arvioida sitä, mikä vaikutus kyseisiin käsitteisiin mahdollisesti tehtävillä muutoksilla voisi olla tähän menettelyyn.

Tämän epävarmuuden vuoksi unionin tuomioistuin katsoo, ettei sillä ole käytössään riittävästi tietoa uudistettuun energiaperuskirjaa koskevaan sopimukseen tulevaisuudessa sisältyvän riidanratkaisumenettelyn sisällöstä ja erityisesti soveltamisalasta. Lausuntopyyntö on siis ennenaikainen.

Unionin tuomioistuin ottaa lopuksi kantaa joidenkin asian käsittelyyn osallistuneiden jäsenvaltioiden esittämiin tarkoituksenmukaisuutta koskeviin seikkoihin, jotka oikeuttavat niiden mukaan unionin tuomioistuimen ottamaan kantaa riidanratkaisumenettelyn yhteensopivuuteen perussopimusten kanssa. Nämä seikat koskevat muun muassa sitä, etteivät jäsenvaltiot tulkitse yksimielisesti sitä, sovelletaanko kyseessä olevaa riidanratkaisumenettelyä riitoihin, joissa asianosaisina ovat jäsenvaltion investoija ja toinen jäsenvaltio, ja sitä, että välimiehet kieltäytyvät kyseiseen menettelyyn perustuvissa välitysmenettelyissä toteamasta, ettei heillä ole toimivaltaa näissä riidoissa. Tältä osin yhtäältä unionin tuomioistuin toteaa, että tällaisilla seikoilla ei ole mitään tekemistä lausuntomenettelyn tarkoituksen kanssa, koska riidanratkaisumenettely⁶ on jo voimassa. Toisaalta unionin tuomioistuin huomauttaa jo todenneensa,⁷ että unionin oikeuden itsenäisyyden periaatteen⁸ nojalla energiaperuskirjaa koskevassa sopimuksessa määrättyä riidanratkaisumenettelyä ei sovelleta riitoihin, joissa asianosaisina ovat jäsenvaltio ja toisen jäsenvaltion investoija ja jotka koskevat investointia, jonka jälkimmäinen on tehnyt ensiksi mainitussa jäsenvaltiossa.

MUISTUTUS: Jäsenvaltio, Euroopan parlamentti, neuvosto tai komissio voi hankkia unionin tuomioistuimen lausunnon siitä, onko suunniteltu sopimus sopusoinnussa perussopimusten kanssa, tai toimivallasta tehdä tällainen sopimus. Jos unionin tuomioistuimen lausunto on kielteinen, suunniteltu sopimus ei voi tulla voimaan, ellei sitä ole muutettu tai perussopimuksia tarkistettu.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido Euroopan unionin tuomioistuinta.

Lausunnon [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla lausunnon antamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Pysy kuulolla!

⁶ Sellaisena kuin siitä määrätään energiaperuskirjaa koskevan sopimuksen 26 artiklassa.

⁷ Tuomio 2.9.2021, Moldovan tasavalta (C-741/19), 40–66 kohta.

⁸ SEUT 344 artikla.